

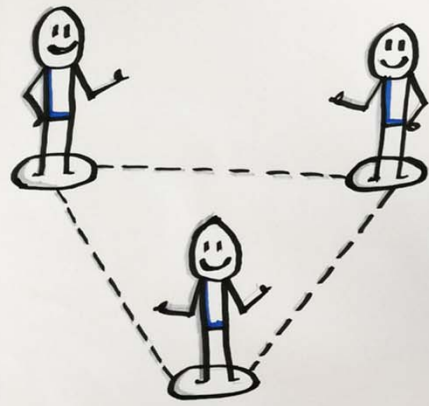
Understøttelse af klimatilpasning – KLIKOVAND erfaringer om hvad der hvad virker

Jens Stærdahl

Proceskonsulent, KLIKOVAND

KLIKOVAND

NETVÆRK FOR KOMMUNER & FORSYNINGER

- 4 AMBASSADØRER I KOMMUNER/FORSYNING
- 2 PROCESKONSULENTER
- 1 KOMMUNIKATIONSANSVARLIG

VISION

ARRANGEMENTER

FORMIDLING

JURAHJÆLP

PROJETER

VERKTØJSKASSE

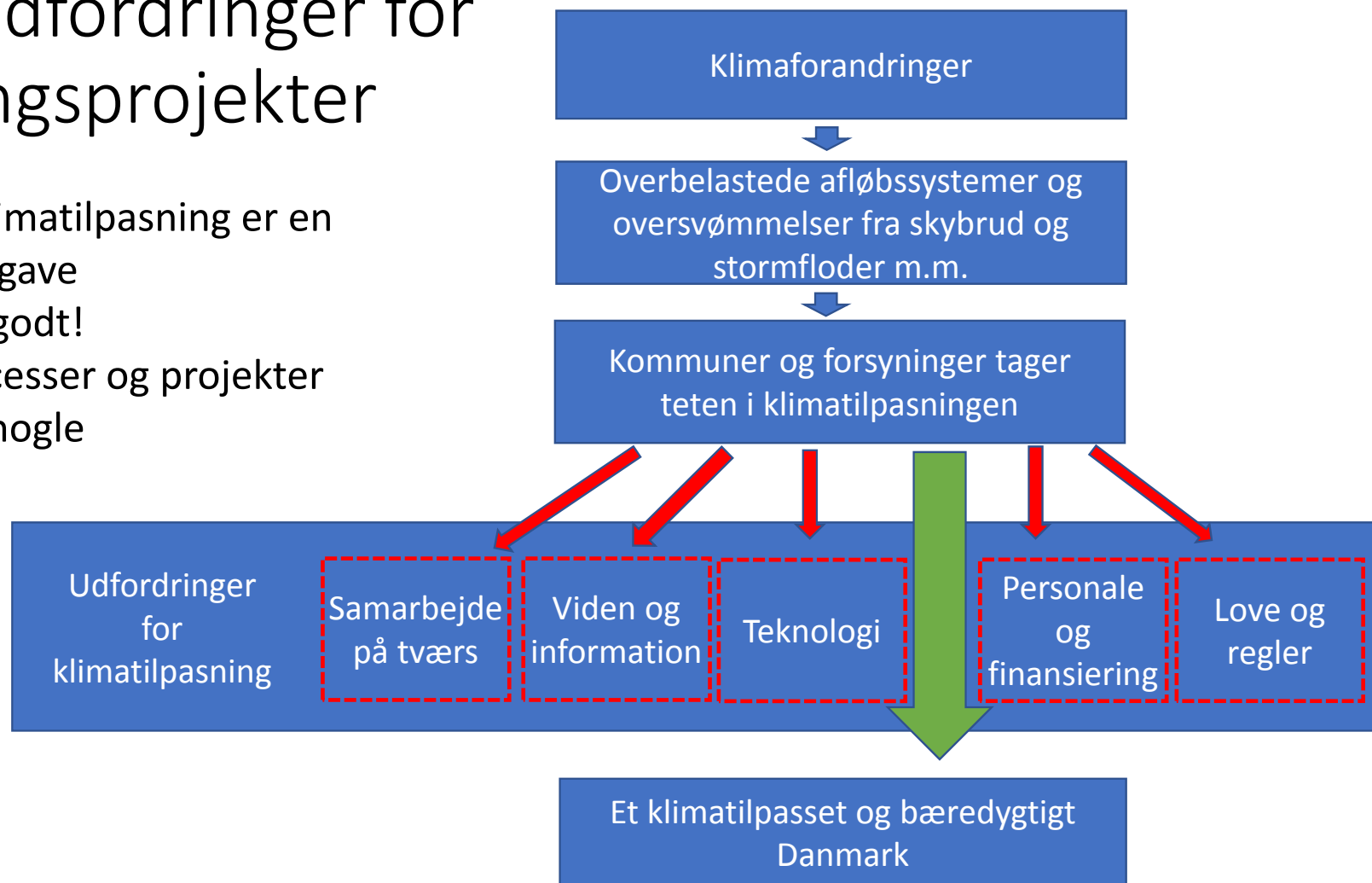
KALENDER

	1	2	3	4	5	6
JAN						
FEB						*
MAR			X			
APR						
MAY	X					

Læs mere om KLIKOVAND:
<https://klikovand.dk/om-klikovand/>

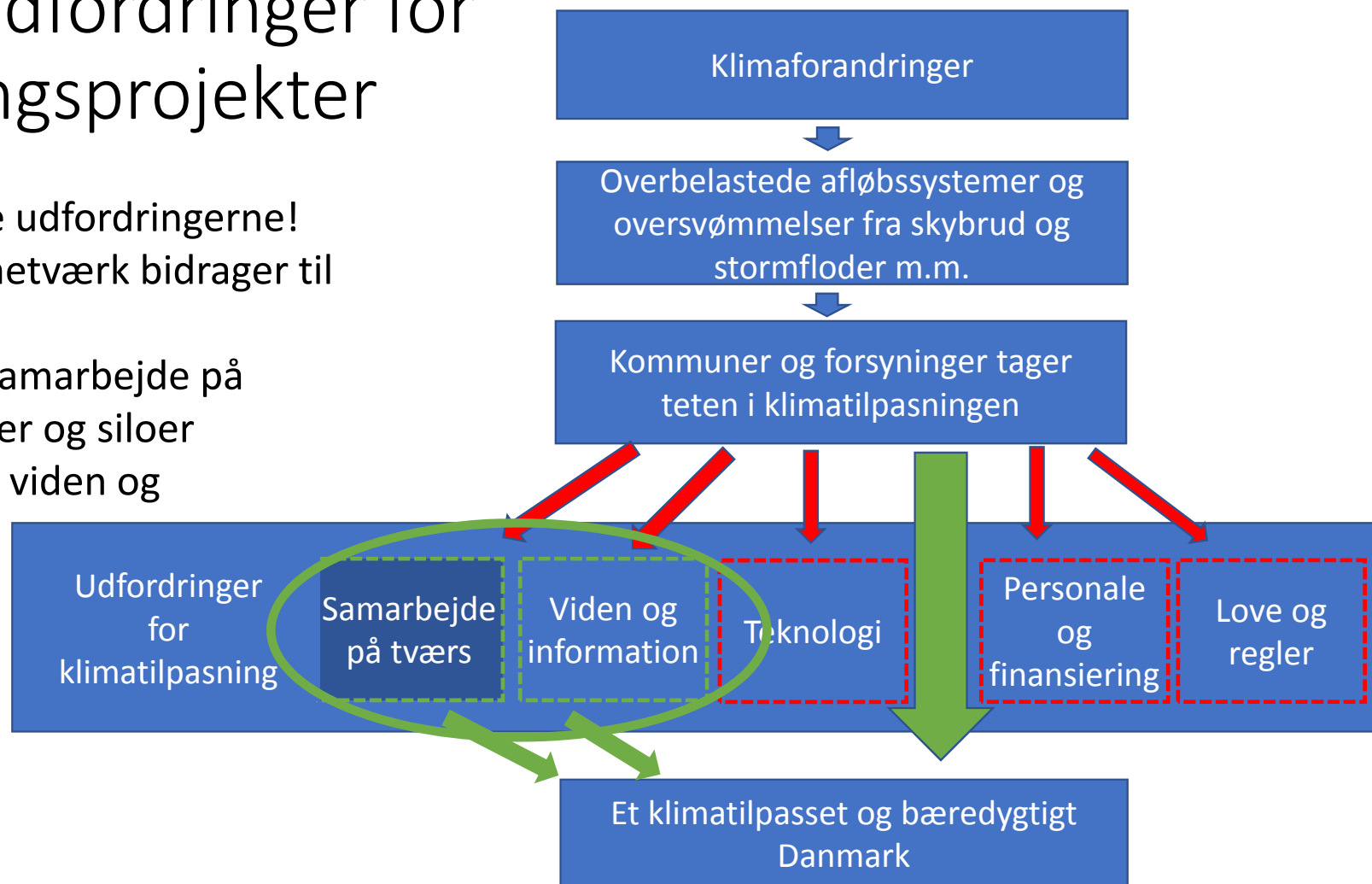
Netværk og udfordringer for klimatilpasningsprojekter

- Implementering af klimatilpasning er en ny og kompliceret opgave
- Nogle gange går det godt!
- Andre gange går processer og projekter stå fordi de rammer nogle udfordringerne

Netværk og udfordringer for klimatilpasningsprojekter

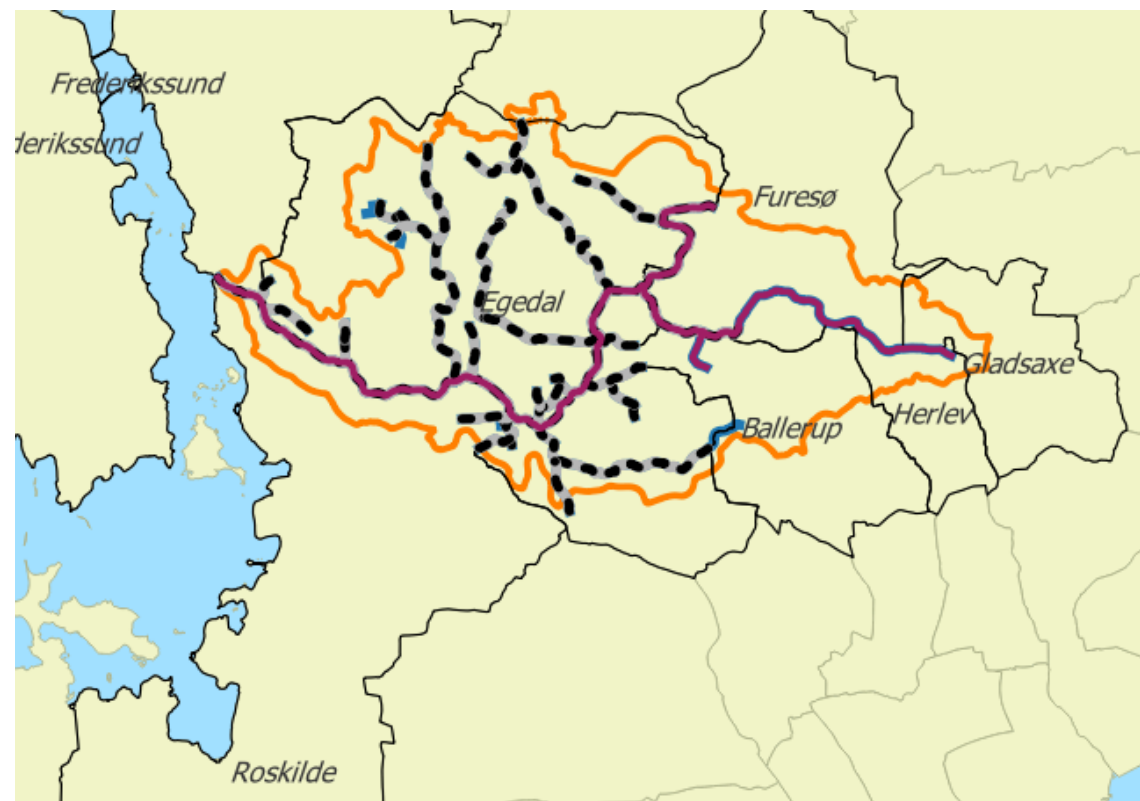
- Netværk kan afhjælpe udfordringerne!
- Her eksempler på at netværk bidrager til at overvinde:
 - udfordringer for samarbejde på tværs af kommuner og siloer
 - udfordringer med viden og information

Samarbejde på tværs af grænser

Værebros Å – problematikken

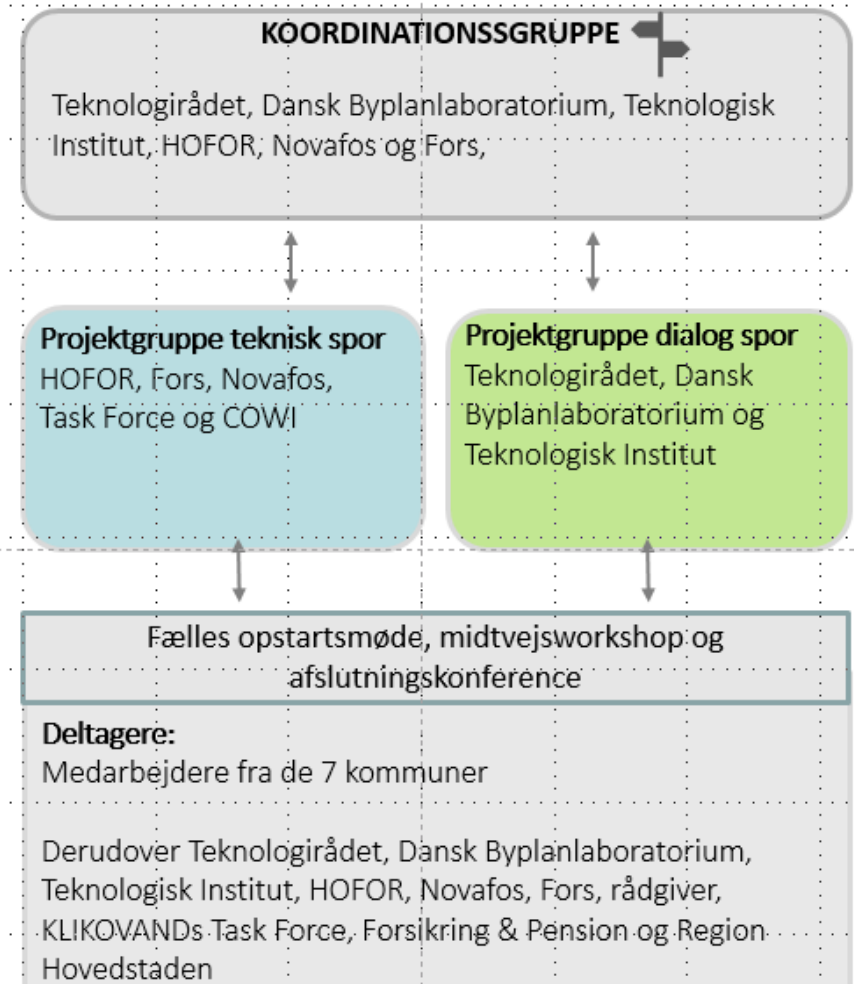
- 87 km vandløbssystem som berører 7 kommuner
- Tilbagevendende oversvømmelser nedstrøms
- Uenighed om
 - Årsager
 - Mål
 - Løsningsstrategier
- Hvordan kommer kommunerne videre?

Samarbejde: Værebros Å projekt

- Hvordan videreudvikle uden at afspore?
 - Langsom opbygning af
 - Fælles viden
 - Tillid
 - Respekter arbejdsdelingen imellem politik og administration
- Projekt i to spor
 - Teknisk spor: Grundlag for hydraulisk model for Værebros Å
 - Dialog spor: Beskrive problemer og udviklingsønsker
- Princip: Samle viden og dele ud igen – ikke tage beslutninger

Organisationsdiagram:
VÆREBROS Å - Vandløbsbaseret samarbejde
på tværs af kommunegrænser

Samarbejde: Værebros Å projekt

Organisationsdiagram:
VÆREBROS Å - Vandløbsbaseret samarbejde
på tværs af kommunegrænser

- Hvordan videreudvikle projektet?
 - Langsom opbygning
 - Fælles visioner
 - Tillid
 - Respekter andre politikker og aktiviteter
- Projekt i to spor
 - Teknisk spor: Vandløbsmodel for Værebros Å
 - Dialog spor: Udviklingsønsker og behov
- Princip: Samle alle parter
– ikke tage beslutninger

Hvad gjorde netværkene i dette projekt?:

- Planlagde projekt og processerne sammen med forsyningerne
- Bidrog til skrivning af udbud til konsulenter samt til evaluering af tilbud
- Bidrog til planlægning og afvikling af workshops
- Faciliterede samarbejdet imellem de mange parter undervejs

KOORDINATIONSSGRUPPE

Dansk Byplanlaboratorium, Teknologisk Institut, Novafos og Fors,

Teknisk spor
Novafos,

Projektgruppe dialog spor
Teknologirådet, Dansk Byplanlaboratorium og Teknologisk Institut

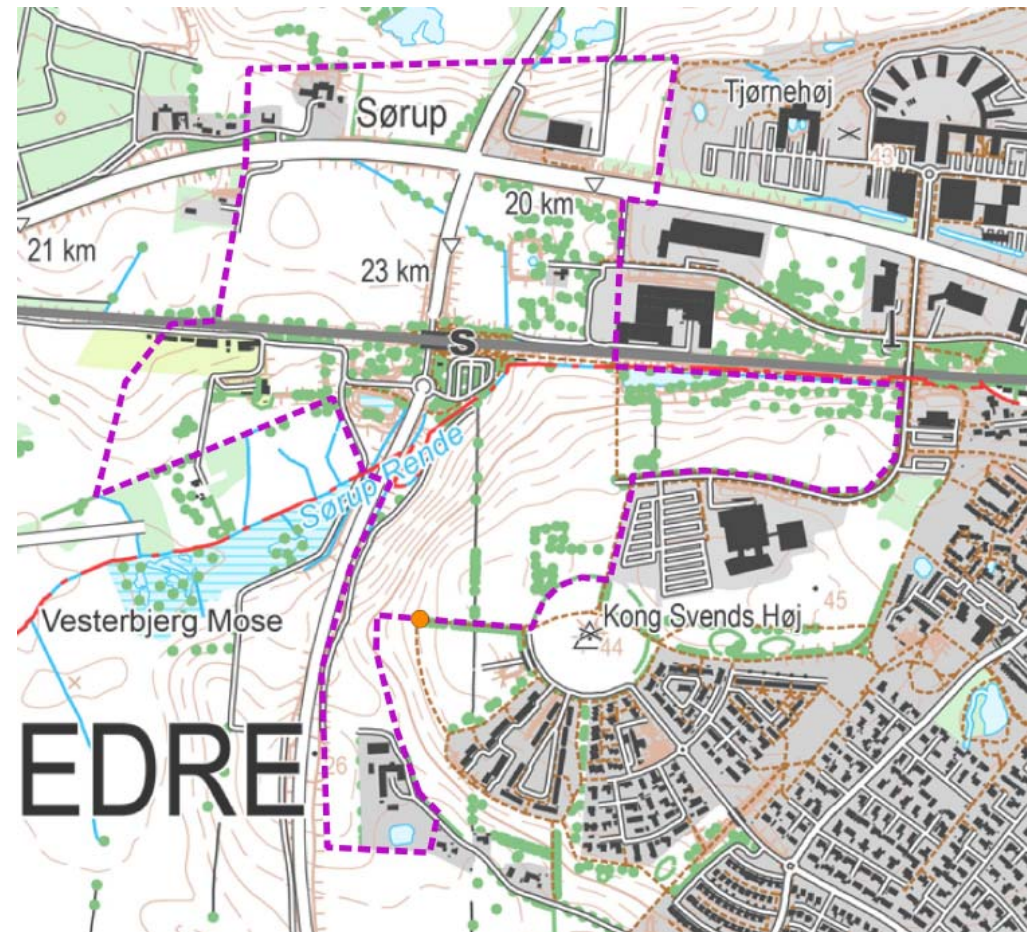
Arbejdsgruppemøde, midtvejsworkshop og afslutningskonference

Alle 7 kommuner

Teknologirådet, Dansk Byplanlaboratorium, Teknologisk Institut, HOFOR, Novafos, Fors, rådgiver, KLIKOVANDs Task Force, Forsikring & Pension og Region Hovedstaden

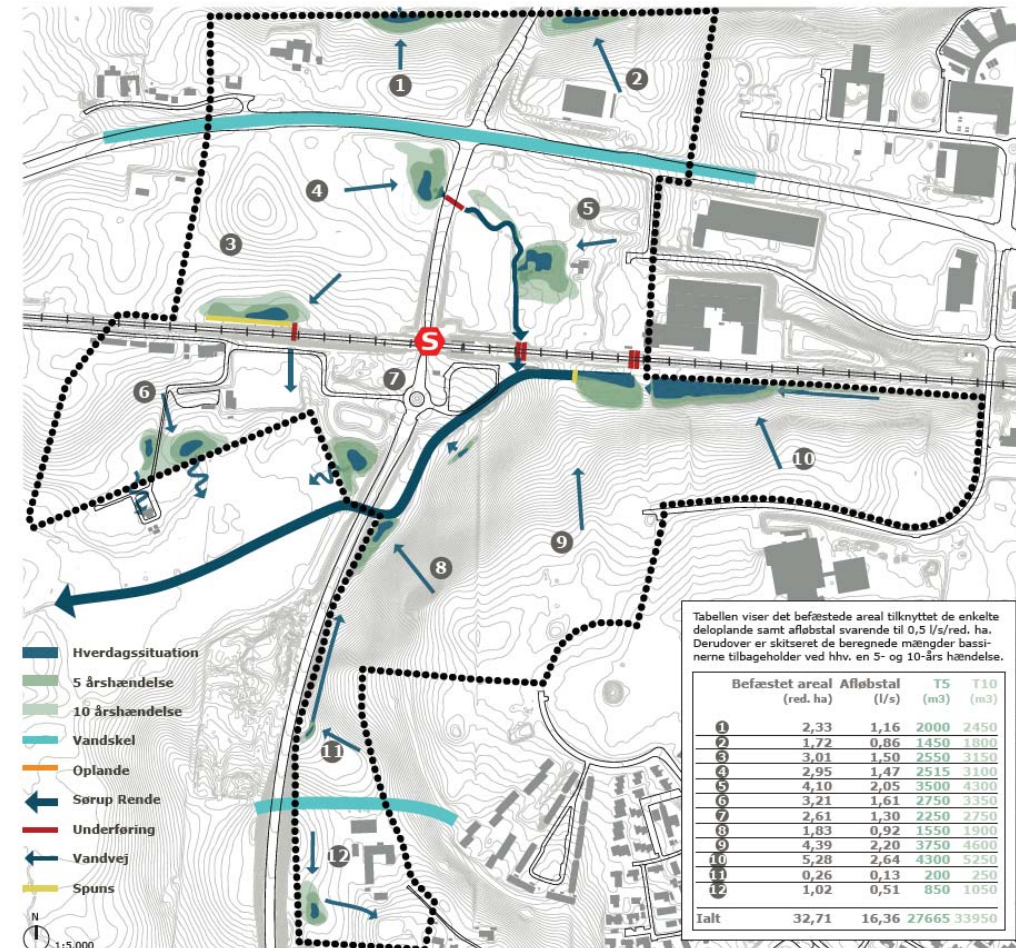
Samarbejde på tværs af siloer og grænser: Barmarksprojekt ved Kildedal Station

- Ønske om byudvikling omkring Kildedal Station ved Smørumnedre
- Afledning til Værebros Å eller Måløvsrens som begge er udfordrede
- Området ligger i Ballerup og Egedal kommuner

Samarbejde på tværs af siloer og grænser: Barmarksprojekt ved Kildedal Station

- Fælles projektdesign på tværs af siloer og grænser:
 - Fælles projektgruppe på tværs af de to kommuner
 - Projektgruppe på tværs af siloer: Medarbejdere fra byplanlægning, trafik, forsyningen & spildevand, vandløb og natur.
 - Oplandsanalyse & vandstrategi-> Hovedgreb masterplan -> detaljer vandstrategi -> Færdiggør masterplan

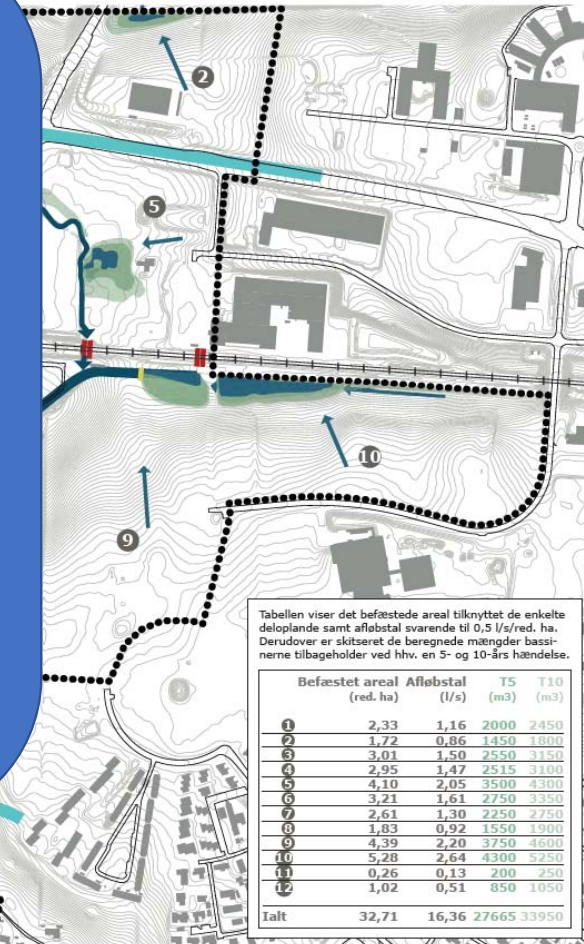

Samarbejde på tværs af siloer og grænser: Barmarksprojekt ved Kildedal Station

- Fælles projekt for at bryde siloer og grænser
- Fælles projekter mellem de to kommuner
- Projektgrænser og samarbejde for trafik, forurening og vandløb
- Oplandsanalyse og Hovedgrænse vandstrategi masterplan

Hvad gjorde KLIKVOAND i dette projekt:

- Organiserede tværgående møder
- Kørte miniworkshops om mål og indhold i helhedsplan
- Bidrog til at vandhåndtering blev indtænkt i strategiudviklingen
- Styrede skrivningen af udbud samt vurderingen af tilbud
- Fulgte processen det undervejs, og bidrog med koordinering og styring når nødvendigt

Samarbejde på tværs kræver (ofte) støtte fra netværk!

På tværs af kommunegrænser

Udfordringer:

- Forskellige forståelser af hvad problemet er og dets årsager
- Forskellige mål, prioriteringer og interesser

Strategier:

- Udvikle fælles forståelse
- Langsom opbygning af tillid
- Find de fælles interesser
- Den rigtige arbejdsdeling imellem politik og administration

På tværs af siloer

Udfordringer:

- Forskellige mål og tilgange
- For lidt tid gør koordinering vanskelig
- Forskellige budgetter

Strategier:

- Inddrag hinandens mål
- Aftal hvordan arbejdsdelingen er på tværs igennem hele processen
- Alle parter med hele vejen – i større eller mindre grad
- Accepter mere tidskrævende økonomi- og projekt-styring

På tværs af interessenter

Udfordringer:

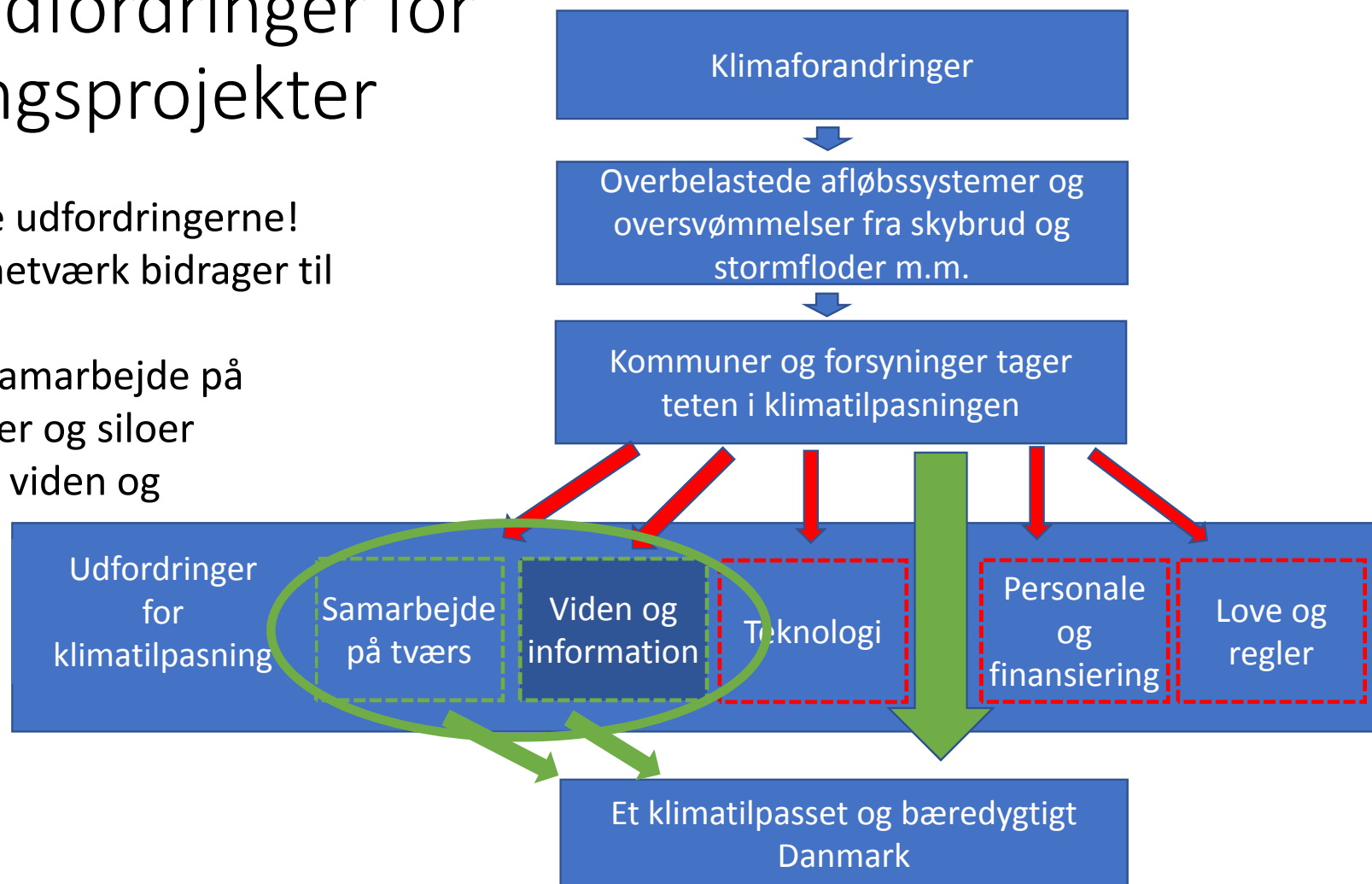
- Mistillid
- Ringt kendskab til hinandens mål og situation
- Uklarhed om inddragelsens formål og rammer

Strategier:

- Vær ord- og ved-holdende
- Brug andres mål og interesser til at udvikle merværdien
- Vær præcis med banen for samarbejdet
- Indenfor banen respekter interessenternes mål og ønsker

Netværk og udfordringer for klimatilpasningsprojekter

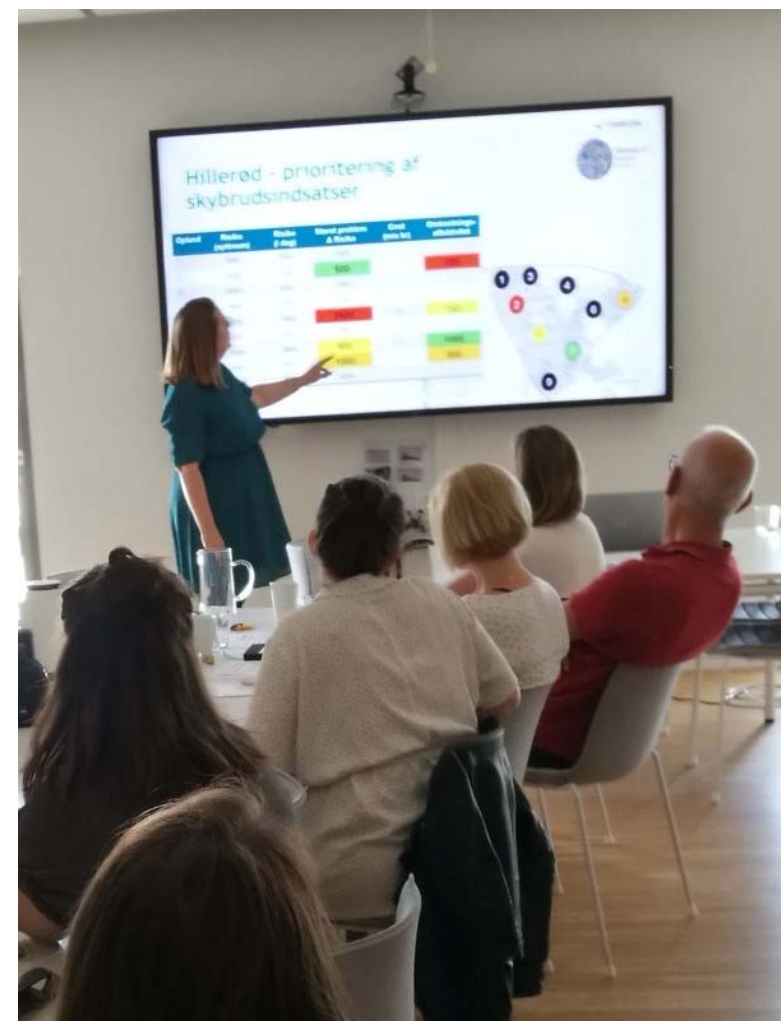
- Netværk kan afhjælpe udfordringerne!
- Her eksempler på at netværk bidrager til at overvinde:
 - udfordringer for samarbejde på tværs af kommuner og siloer
 - udfordringer med viden og information

Viden: Temadag om Prioritering af indsatsen i planlægning af klimatilpasning

- Formål: Operationelt overblik over de mange forudsætninger og beregningsmetoder i klimatilpasningen.
- Form: 5 ekspertoplæg om bl.a.
 - hydraulisk screening,
 - investeringsplanlægning,
 - begreber og værktøjer i beregninger af regn
 - samfundsøkonomi & prioritering.
- Efterfulgt af gruppearbejder og drøftelser i plenum

Læs mere: <https://klikovand.dk/prioritering-af-indsatsen-opsamling-fra-temadag/> samt om andre arrangementer på <https://klikovand.dk/arrangementer/>

Viden: Hjemmeside - hjørnesten for et vidensnetværk

- Værktøjer f.eks. procesplaner og juridiske notater:

VÆRKTØJSKASSEN

Organisation og kommunikation

Procesplaner

Modeller og analyser

Tekniske løsninger

Finansiering og økonomi

Skab merværdi

Politisk forankring

Juridiske udfordringer

Borger- og interessentinddragelse

Drift

<https://klikovand.dk/vaerktoejskassen/>

- Erfaringer fra nyere projekter:

AKTUELLE PROJEKTER

+ Forskningsprojekt: Tættere på klimatilpasningens samlede effekter

+ Egedal og Ballerup Kommuner: Helhedsplan og strategi for regnvandshåndtering for byudviklingsområdet omkring Kildedal Station

ERFARINGER FRA PROJEKTER

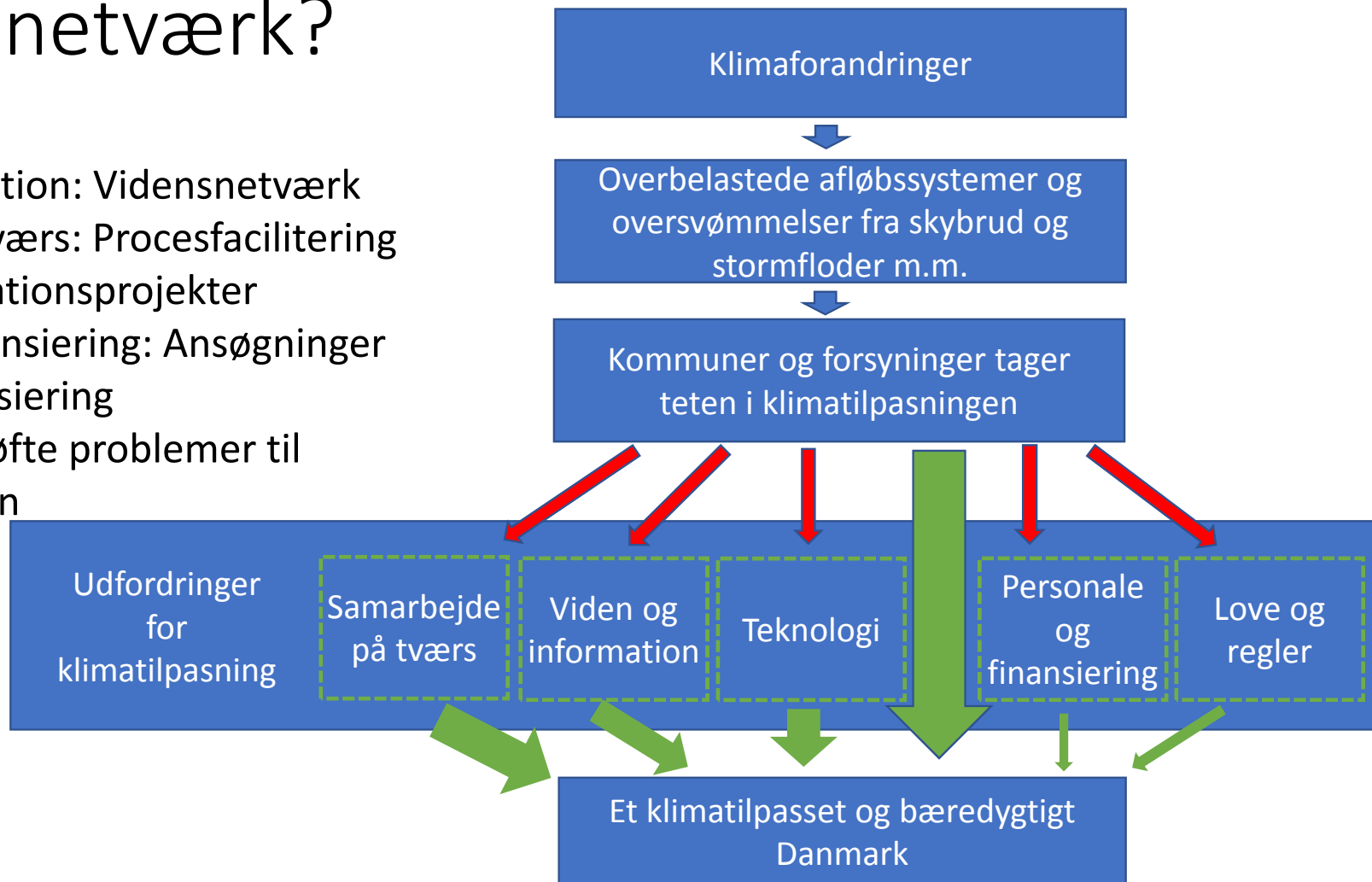
+ Test af et demonstrationslaboratorie for vejbede hos Energi & Vand

+ Implementering af Skrift 31 i spildevandsplaner

<https://klikovand.dk/projekter/>

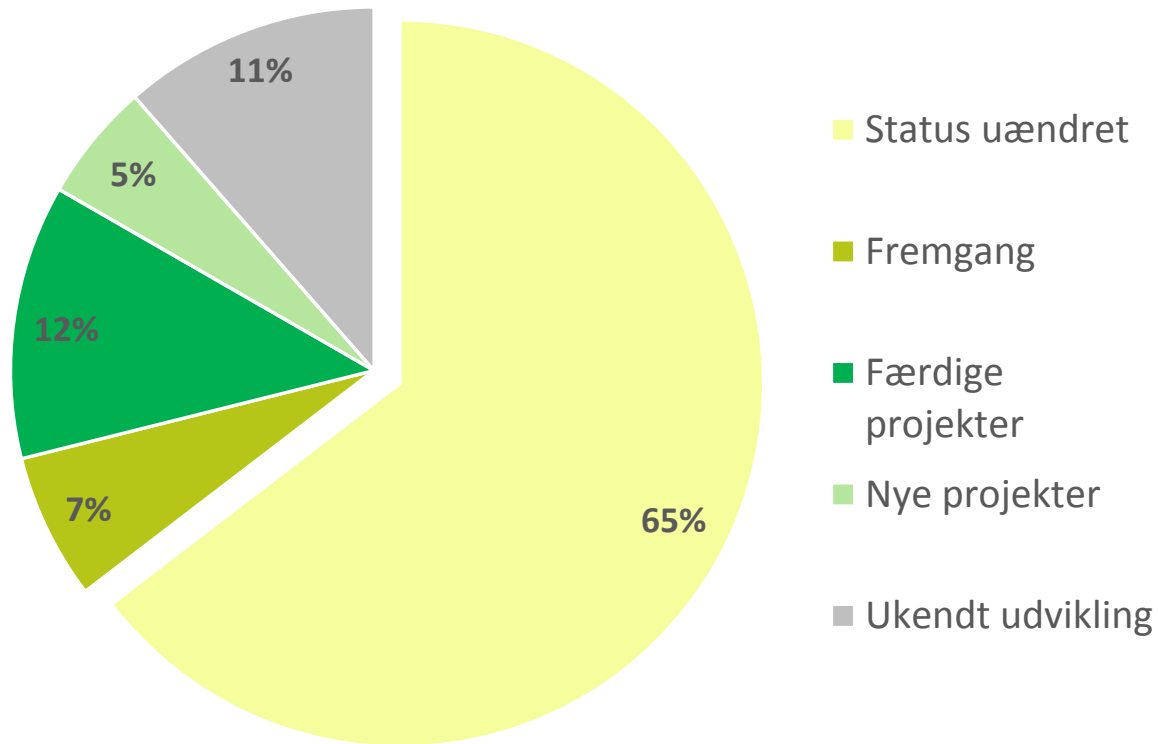
Effekter af netværk?

- Viden og information: Vidensnetværk
- Samarbejde på tværs: Procesfacilitering
- Teknologi: Innovationsprojekter
- Personale og finansiering: Ansøgninger om ekstern finansiering
- Love og regler: Løfte problemer til politisk dagsorden

Har KLIKOVAND en effekt?

Ændring i status for klimatilpasningsprojekter i Region Hovedstaden fra 2016 -> 2019

- Fremgang på 24% af indsatserne, dvs. projekter som er gennemført, projekter der haft fremgang, eller nye projekter.
- I betragtning af at realiseringen af projekterne foregår over flere årtier, tænker vi, at en positiv udvikling på 1/4 af projekterne er OK?
- KLIKOVANDs bidrag til fremgangen kan vi ikke kvantificere.

Ang. data, usikkerheder og uddybning se:
<https://klikovand.dk/om-klikovand/hvor-langt-er-kommunerne-kommet-med-klimatilpasning-i-deres-udpegede-risikoomraader/>

Hvilke ydelser i KLIKOVAND vil kommuner og forsyninger nødtigt undvære? (som vi derfor må antage er nyttige)

- HJEMMESIDE med nyttige informationer for planlægning og udførelse af klimatilpasningsprojekter
- ERFARINGSUDVEKSLING, SPARRING OG WORKSHOPS om hvordan kommuner og forsyninger planlægger og gennemfører klimatilpasning.
- EN NEUTRAL PARTNER som kan give sparring og facilitere konkrete samarbejder
- JURIDISKE AFKLARINGER af specifikke spørgsmål som f.eks. ansvar for dræn, gæsteprincippet m.m.
- TVÆRGÅENDE KOORDINERING, lokomotiv på tværgående emner og innovationsprojekter

Forslag til nye ydelser fra kommuner og forsyninger

- FUNDRAISING til f.eks. Realdania, MUDP-projekter eller EU-projekter.
- POLITISK KONTAKTER, som kan løfte lovgivningsmæssige uhensigtsmæssigheder til et højere politisk niveau – evt. i samarbejde med KL.

Baseret på 21 besvarelser i GATE 21's spørgeskemaundersøgelse til kommuner og forsyninger på Sjælland i efteråret 2018 samt Regionens evaluering af KLIKOVAND ved Oxford Research